

ინფორმაცია

ქ. ჭიათურაში, შპს „ტექნო 2016“-ს მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე შემოსული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ

№	შენიშვნების და წინადადებების ავტორები	შენიშვნების და წინადადებების შინაარსი	პასუხი
1	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>უნდა აღინიშნოს, რომ დოკუმენტში საერთოდ არ არის შეფასებული პროექტის მიზანშეწონილობის დასაბუთება. ასევე, არ არის განხილული პროექტის საჭიროება, თუ რა მიზანს ემსახურება პროექტი და რა კონკრეტულ სარგებელს მოუტანს აღნიშნული საწარმოს ფუნქციონირება რეგიონს და ზოგადად ქვეყანას. გზმ-ის ანგარიშში მხოლოდ მიკერძოებულად, დადებით ჭრილში წარმოდგენილ შეფასებებს ვხვდებით; შესაბამისად, წარმოდგენილი არ არის გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ანალიზი გარემოსდაცვით, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში.</p>	<p>მოცემულ შენიშვნებთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგს: გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნულია (თავი 4.1), რომ დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელება დაკავშირებული იქნება გარემოს ცალკეულ ობიექტებზე (ატმოსფერული ჰაერი, ზედაპირული წყლები) ნეგატიურ ზემოქმედებასთან, მეორეს მხრივ, იმ შემთხვევაში თუ საწარმოს ხელმძღვანელობა მაქსიმალურად გაატარებს შემარბილებელ ღონისძიებებს და ზედმიწევნით დაიცავს საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას, ნეგატიური ზემოქმედების რისკები მნიშვნელოვნად შემცირდება. ასევე გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, აღსანიშნავია ის მცირე თუმცა დადებითი ზემოქმედებები რასაც გამოიწვევს საქმიანობის განხორციელება, კერძოდ: საწარმოში დასასაქმებელთა რაოდენობა შეადგენს 35 ადამიანს. დასაქმებულთა რაოდენობა განსაკუთრებულ წვლილს ვერ შეიტანს რეგიონში უმუშევრობის დონის შემცირებასა და მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური დონის ამაღლებაში, თუმცა საწარმოს ექსპლუატაციას დიდი მნიშვნელობა ექნება დასაქმებულთა ოჯახების ცხოვრების დონის ამაღლების თვალსაზრისით.</p>

			<p>გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს სამრეწველო ზონაში, როგორც გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზისას გამოჩნდა, ტერიტორიაზე არ არსებობს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა და მცენარეული საფარი, ნაკვეთის მიმდებარედ განთავსებულია ერთეული ხელოვნურად გაშენებული ხე-მცენარეები, რომელზედაც პირდაპირი სახის ზემოქმედება პროექტით არ არის დაგეგმილი. გზშ-ის მომზადების ეტაპზე ჩატარებულია შესაბამისი კვლევები და გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის თავებში შეფასებულია გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე ზემოქმედება, განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, რათა გარემოზე ზემოქმედება მინიმუმადე იქნას დაყვანილი.</p>
2	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>არაქმედების/უმოქმედობის ალტერნატივა განხილულია მხოლოდ დადებითი კუთხით. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, უმოქმედების ალტერნატივა გულისხმობს საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას. მიუხედავად ამისა, გარემოზე ზემოქმედების შეფასებაში წარმოდგენილი არაქმედების ალტერნატივა,</p>	<p>მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგს: გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელება დაკავშირებული იქნება გარემოს ცალკეულ კომპონენტებზე (ატმოსფერული ჰაერი, ზედაპირული წყლები) ნეგატიურ ზემოქმედებასთან, გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის თავებში შეფასებულია აღნიშნული ზემოქმედებები. საქმიანობის განხორციელებაზე უარის თქმის შემთხვევაში ადგილი არ ექნება ყველა შესაძლო ზემოქმედებას, რომელიც დაკავშირებულია მანგანუმის მადნის გამდიდრების</p>

		<p>ზოგად დასკვნებს ემყარება და გარდა საქმიანობის განუხორციელებლობისა, არ მოიცავს, გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას.</p>	<p>ცალკეული ოპერაციების შესრულებასთან. მეორეს მხრივ, იმ შემთხვევაში თუ საწარმოს ხელმძღვანელობა მაქსიმალურად გაატარებს შემარბილებელ ღონისძიებებს და ზედმიწევნით დაიცავს საქართველოს გარემოსდაცვით კანონმდებლობას, ნეგატიური ზემოქმედების რისკები მნიშვნელოვნად შემცირდება. საწარმოს ხელმძღვანელობამ ასევე, უნდა აიღოს ვალდებულება და საქმიანობა განახორციელოს მკაცრი თვითმონიტორინგის პირობებში. ნაკისრი ვალდებულებების დაცვის შემთხვევაში გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების მასშტაბები არ გასცდება დაბალ და საშუალო მნიშვნელობებს. ასევე, გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, აუცილებელია აღინიშნოს, ის მცირე თუმცა დადებითი ზემოქმედებები რასაც გამოიწვევს საქმიანობის განხორციელება, კერძოდ: საწარმოში დასაქმდება 35 ადამიანი. დასაქმებულთა რაოდენობა მცირედ წვლილს შეიტანს რეგიონში უმუშევრობის დონის შემცირებასა და მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური დონის ამაღლებაში, საწარმოს ექსპლუატაციას დიდი მნიშვნელობა ექნება დასაქმებულთა ოჯახების ცხოვრების დონის ამაღლების თვალსაზრისით. გზშ-ის შესაბამის თავებში შეფასებულია გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე ზემოქმედება, მოცემულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები და რეკომენდაციები. რის საფუძველზეც არაქმედების ალტერნატივის თავში დასკვნის სახით აღნიშნულია, რომ გარემოსდაცვითი ვალდებულებების შესრულების პირობებში საწარმოს ექსპლუატაცია დასაშვებია.</p>

<p>3</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>ანგარიში არ მოიცავს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ „ინფორმაციას გარემოს დაცვის მიზნით შემოთავაზებული დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ“.</p>	<p>მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგს: გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია (თავი 3.2), რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს სამრეწველო ზონაში, სადაც არ არსებობს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა და მცენარეული საფარი, ნაკვეთის მიმდებარედ განთავსებულია ერთეული ხელოვნურად გაშენებული ხე-მცენარეები, რომელზედაც პირდაპირი სახის ზემოქმედება პროექტით არ არის დაგეგმილი. გზშ-ის ანგარიშში თავი 4.2 დასაბუთებულია თუ რატომ შეირჩა აღნიშნული მიწის ნაკვეთი. დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების მიზნით აღნიშნული ნაკვეთის გამოყენებას გააჩნია შემდეგი უპირატესობები: შერჩეული ტერიტორია წარმოადგენს არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთს სადაც არ არსებობს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა. საქმიანობის განხორციელება არ საჭიროებს დამატებითი მიწის ათვისებას, რაც გასათვალისწინებელია ისეთ მცირემიწიანი რეგიონისთვის, როგორც ჭიათურაა; აღნიშნული ტერიტორია გამოიყენებოდა საწარმოო მიზნებისათვის, რის გამოც იგი განიცდიდა და განიცდის ანთროპოგენურ დატვირთვას. შესაბამისად საწარმოს მოწყობის სამუშაოები ნაკლებად იქნება დაკავშირებული ისეთი სახის ზემოქმედებებთან, როგორცაა ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაკარგვა-დაბინძურება, ხე-მცენარეული საფარის გაჩეხვა და სხვ; საწარმოს განთავსების ტერიტორიიდან საცხოვრებელი სახლების მნიშვნელოვანი მანძილით დაშორების გამო, საწარმოს ოპერირების შედეგად ადგილობრივ მოსახლეობაზე ზემოქმედება (ხმაურის გავრცელება, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიები და სხვ.) ნაკლებად მოსალოდნელია; საწარმოს</p>
----------	--	--	--

			<p>ტერიტორიაზე მიყვანილია საავტომობილო გზა. შესაბამისად ახალი გზის გაჭრა საჭირო არ არის. გზის არსებობა მნიშვნელოვანია ნედლეულის, საწარმოო ნარჩენების და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირებისთვის. თავის ბოლოს დასკვნით სახით აღნიშნულია, რომ ჩამოთვლილი გარემოებების გათვალისწინებით წინამდებარე ანგარიშში განხილული ტერიტორია საწარმოო მიზნებისთვის გამოსაყენებლად მისაღებია, როგორც ეკონომიკური, ასევე გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით.</p>
4	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>განსახილველად წარმოდგენილი დოკუმენტაციიდან ირკვევა, რომ იგეგმება მადნის გამდიდრება სველი წესით. პროექტით, გათვალისწინებულია დაბინძურებული წყლის სალექარში გაწმენდა. დღეისათვის, ჭიათურაში არსებული საწარმოები წყლის გაწმენდის სწორედ ამ მეთოდს მიმართავენ და ამ საწარმოების გზშ ანგარიშები და სალექარის ეფექტურობის გათვლები იგივე საკონსულტაციო კომპანიის მომზადებულია. თუმცა, მდ. ყვირილას არსებული მდგომარეობა თვალნათლივ აჩვენებს, რომ მხოლოდ სალექარებში წყლის გაწმენდა არაეფექტურია. შეუიარაღებელი თვალითაც კი ჩანს რამდენად დაბინძურებული და შავი ფერის წყალი გაედინება სხვადასხვა საწარმოების სალექარიდან მდ. ყვირილაში. ამიტომ, კომპანიამ უნდა განიხილოს წყლის გაწმენდის ეფექტური მეთოდები. სამინისტრომ კი გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-17 მუხლის შესაბამისად, გათვალისწინოს მოქმედები საწარმოების</p>	<p>მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ, რომ პროექტის ეტაპზე იგეგმება ხუთკამერიანი (771 მ³ მოცულობის) სალექარის მოწყობა. სალექარს ექნება ერთმანეთთან დაკავშირებული ხუთი სექცია, სადაც მოხდება შეწონილი ნაწილაკების დალექვა, მეოთხე სექციაში გადავა უკვე გასუფთავებული წყალი, ამავე სექციაში დამონტაჟებული იქნება ტუმბო რის საშუალებითაც გასუფთავებული წყალი დაუბრუნდება ტექნოლოგიურ ციკლს. დაგეგმილია ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემის მოწყობა, რაც გულისხმობს იმას, რომ სალექარში გაწმენდილი უკვე გამოყენებული წყალი დაბრუნდება საწარმოო ციკლში და არ მოხდება მისი მდ. ყვირილაში ჩაშვება. წყლის საჭიროებისამებრ განაწილება მოხდება ვენტილების გამოყენებით. შლამების გაუწყლოების პროცესში წარმოქმნილი ნაწრეტი წყალი ჩაიშვება სალექარში. სალექარიდან შლამის (კვირის განმავლობაში დაგროვდება დაახლოებით 1400 მ³ შლამი/121 052 ტ/წელ) ამოღება მოხდება კვირაში 2-3 ჯერ. რაც შეეხება სანიაღვრე წყლებს, მიმართული იქნება ასევე სალექარში და გაწმენდის შემდგომ</p>

		<p>საქმიანობის შემდგომი ანალიზის შედეგები ტექნო-2016-ის საქმიანობისთვის გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.</p>	<p>გამოიყენება საწარმოო პროცესში. აღნიშნულიდან გამომდინარე საწარმოს მიერ ყველა აღწერილი ღონისძიების გატარების შემთხვევაში მდ. ყვირილას დაბინძურების რისკები მინიმუმამდე იქნება შემცირებული. ამასთან კომპანიამ საქმიანობის განხორციელება უნდა უზრუნველყოს ტექნოლოგიურ ციკლში ბრუნვითი წყალმომარეგების სისტემის ზემოაღნიშნული სქემის მიხედვით.</p>
<p>5</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>დოკუმენტში სოციალურ გარემოზე ზემოქმედება განხილულია ძირითადად მომსახურე პერსონალის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების კუთხით, მოსახლეობაზე და მათ ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება კი შეფასებული არ არის.</p> <p>ანგარიშის 6.2.6 ქვეთავში წარმოდგენილია სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, თუმცა შინაარსი არ შეესაბამება გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით განსაზღვრულ მოთხოვნებს. გარდა იმისა, რომ თავი ძალიან ზოგად ინფორმაციას მოიცავს, ვერ ვხვდებით კონკრეტულ კვლევებსა და ანალიზზე დამყარებულ გათვლებს. აგრეთვე, ქვეთავი არ მოიცავს დადებითთან ერთად, ნეგატიური ზემოქმედების შესახებ ინფორმაციასაც.</p> <p>ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული საკითხი განხილულია 6.2.3 ქვეთავში. აქვე, წარმოდგენილია გარკვეული გათვლები და ბოლოს დასკვნის სახით ნათქვამია, რომ</p>	<p>საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგს: გზმ-ის ანგარიშის შესაბამის თავებში წარმოდგენილია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, იდენტიფიცირებულია საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. ამასთან სამინისტროში გზმ-ის ანგარიშთან ერთად წარმოდგენილია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი. მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშმა აჩვენა, რომ ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ მის დასაშვებ მნიშვნელობას ობიექტიდან დაშორებულ 500 მეტრიან რადიუსის მანძილზე და უახლოეს მოსახლემდე (600მ). ხმაურის ზემოქმედების განსაზღვრისთვის საანგარიშო წერტილად</p>

		<p>უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე ხმაურის მოსალოდნელი დონეები კანონით დაშვებულ ნორმაზე გაცილებით დაბალი იქნება.</p> <p>როგორც დოკუმენტიდან ირკვევა, უახლოესი საცხოვრებელი ტერიტორია, სოფელი ითხვისი საპროექტო ტერიტორიიდან 600 მეტრით არის დაცილებული. სოფ. ითხვისის მოსახლეობა ხშირად გამოთქვამს წუხილს უკვე არსებული საწარმოებიდან წარმოქმნილი ხმაურის გამო (განსაკუთრებით ღამის საათებში). ახალი ქარხნის მშენებლობა, კიდევ უფრო გაზრდის კუმულაციურ ეფექტს. თანაც გასათვალისწინებელია, რომ ფაბრიკის ტექნოლოგიური ხაზის განთავსება დაგეგმილია ღია ცის ქვეშ, რაც ხმაურის გავრცელებას უწყობს ხელს. ამიტომ, მიგვაჩნია რომ კვლევაში წარმოდგენილი გათვლები საფუძვლიანი ეჭვის საბაზს იძლევა, ხოლო საკითხი საჭიროებს საფუძვლიან კვლევას.</p>	<p>განისაზღვრა საწარმოო ტერიტორიის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, დაახლოებით 600 მ მანძილის დაშორებით არსებული საცხოვრებელი ზონა. ჩატარებული გაანგარიშების მიხედვით, ყველაზე უარესი სცენარის შემთხვევაში ხმაურის მაქსიმალური შესაძლო გავრცელების მაჩვენებელი მშენებლობის ეტაპზე შეიძლება იყოს 33 დბა, ხოლო ექსპლუატაციის დროს 38 დბა, საიდანაც ჩანს, რომ საქმიანობის განხორციელების პროცესში უახლოესი საცხოვრებელ სახლთან ხმაურის მოსალოდნელი დონეები, როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე იქნება ზღვრულად დასაშვებ ნორმებზე დაბალი. საწარმოს სიახლოვეში საცხოვრებელი სახლები დაშორებულია დაახლოებით 600 მ-ით, ხოლო სხვა საზოგადოებრივი დაწესებულებები (სკოლა, საავადმყოფო და სხვ) საკმაოდ მოშორებულია. ტექნოლოგიური ციკლის სპეციფიკიდან გამომდინარე მოსახლეობა ზემოქმედების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან წყაროდ შეიძლება ჩაითვალოს სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება, რადგან გაანგარიშებების მიხედვით ხმაური და ემისიები არ აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს. მოსახლეობის შეწუხება შეიძლება გამოიწვიოს საპროექტო ტერიტორიაზე, როგორც მადნის შემოტანამ ასევე შლამების და კუდების გატანამაც, რადგან ძირითად შემთხვევაში სატრანსპორტო საშუალებების მარშრუტები გადის დასახლებულ პუნქტებზე. ამიტომ საჭირო იქნება შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება, როგორც მანგანუმის მადნის შემოტანის ასევე, გამდიდრების შედეგად მიღებული შლამების და კუდების გატანისას. კარიერებიდან ნედლეულის</p>
--	--	--	--

			<p>შემოსატანად უმეტეს შემთხვევაში გამოყენებული იქნება დასახლებულ პუნქტებზე გამავალი გზები, შესაბამისად მოსახლეობის ზემოქმედების მინიმიზაციის მიზნით საჭირო იქნება შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება, კერძოდ: დასახლებული პუნქტის ტერიტორიაზე ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარის შეზღუდვა 30 კმ-ის ფარგლებში, ავტოტრანსპორტის ძრავების ტექნიკური გამართულობის კონტროლი, შეძლებისდაგვარად შემოვლითი გზებით სარგებლობა, პროექტის მიზნებისათვის გამოყენებულ გზებზე შესაბამისი გამაფრთხილებელი და სიჩქარის შემზღუდავი ნიშნების განთავსება.</p> <p>ასევე, გასათვალისწინებელია საწარმოს მუშაობისას (ადგილი აქვს მხოლოდ დღის საათებში) წარმოშობილი ხმაურის და ვიბრაციის ფაქტორი, რომელიც გარკვეულ გავლენას მოახდენს საწარმოში დასაქმებულ ადამიანებზე. ამ ფაქტორების ზეგავლენის შესამსუბუქებლად გათვალისწინებულია საწარმოში დასაქმებულთა ინდივიდუალური დამცავი საშუალებებით აღჭურვა და მათთვის შესაბამისი ინსტრუქტაჟის პერიოდული ჩატარება, ჯანმრთელობისათვის სახიფათო უბნებში გამაფრთხილებელი ნიშნების მოწყობა.</p> <p>შესაბამისად, გზმ-ის ანგარიშში დასკვნის სახით აღნიშნულია, რომ საწარმოს ექსპლუატაციის რეგლამენტირებული განხორციელების პირობებში ადამიანების (იგულისხმება როგორც მომსახურე პერსონალი, ასევე მიმდებარე მაცხოვრებლები) ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე უარყოფითი</p>
--	--	--	---

			<p>ზემოქმედება პირდაპირი სახით მოსალოდნელი არ არის.</p> <p>გარდა ამისა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით კომპანიას ვალდებულებად განესაზღვრა, რომ უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა თვითმონიტორინგი კანონმდებლობით დადგენილი წესით; შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე (კვარტალში ერთხელ) უზრუნველყოს ხმაურის დონის მონიტორინგის წარმოება საწარმოდან უახლოესი დასახლების საზღვარზე და შესაბამისი მონაცემების აღრიცხვა. ნორმის გადაჭარბების შემთხვევაში, უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება; შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე ცხელ და შშრალ ამინდში უზრუნველყოს საწარმოს და მისი მიმდებარე ტერიტორიის მორწყვა, ასევე ექსპლუატაციის დაწყებამდე უზრუნველყოს საწარმოს და მისი მიმდებარე ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დარგვა (იხილეთ პირობა N5; N6; N7)</p>
6	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>არ არის შესწავლილი და შესაბამისად წარმოდგენილი შლამებისა და კუდების მართვის საკითხი. არ არის მოცემული შლამების საბოლოო განთავსების ადგილი (GPS კოორდინატებით). დოკუმენტის დასაწყისში ვკითხულობთ, რომ შლამები და კუდები განთავსდება საწარმოს ტერიტორიაზე, შემდეგ კი გატანილი იქნება ამოღებული სივრცეების ამოსავსებად (გვ. 16) – რაც ყოვლად დაუშვებელია. ანგარიშის სხვა ქვეთავების მიხედვით კი „მზა პროდუქციის და კუდების გატანა მოხდება საჭიროებისამებრ შპს „ჯორჯიან მანგანეზი“-თან შეთანხმების</p>	<p>მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგს: მანგანუმის გამდიდრების პროცესში გადამუშავებული მადნის საერთო მოცულობის დაახლოებით 45% წარმოადგენს ნარჩენს შლამისა და კუდების სახით. გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში გათვალისწინებულია შლამის საწრეტი მოედნის მოწყობა. შლამების გაუწყლოების პროცესში წარმოქმნილი ნარჩეტი წყალი ჩაიშვება სალექარში. სალექარიდან შლამის (კვირის განმავლობაში დაგროვდება დაახლოებით 1400 მ³ შლამი/121 052 ტ/წელ) ამოღება მოხდება კვირაში 2-3 ჯერ. გაუწყლოვნების შემდეგ წარმოქმნილი</p>

		<p>საფუძველზე“ - მსგავსი შეთანხმება არ ერთვის გზშ ანგარიშს და როგორც ცნობილია, შლამების განთავსება თავად ჯორჯიან მანგანეზისთვისაც პრობლემურია.</p> <p>არასრულყოფილად არის განხილული ტრანსპორტირების საკითხი. არაა მოცემული ავტომანქანების მოძრაობის გეგმა. ნედლეულის შემოტანის, ასევე, მზა პროდუქციის, წარმოქმნილი შლამების და კუდების ტრანსპორტირების მარშრუტი და სქემა განთავსების ადგილის გათვალისწინებით.</p> <p>როგორც გზშ ანგარიშში ვკითხულობთ, კომპანია მაქსიმალურად ეცდება თავი აარიდოს დასახლებულ პუნქტებში გადაადგილებას, თუმცა, გაუგებარია როგორ მოხდება ეს, როცა არანაირი გათვლა არ არის გაკეთებული.</p> <p>ჭიათურის სოფლებში სატვირთო ავტომანქანების გადაადგილების შედეგად ჰაერის დაბინძურების გამო, განსაკუთრებით ზაფხულის პერიოდში, მოსახლეობა ხშირად გამოთქვამს უკმაყოფილებას. ამდენად, საკითხი უკვე პრობლემურია და შესაბამის შესწავლას და დაგეგმვას საჭიროებს.</p>	<p>შლამების და კუდების გატანა მოხდება დაგროვების შესაბამისად და განთავსდება მანგანუმის მადნის კარიერებზე სიცარიელების ამოსავსებად (გამომუშავებული კარიერების ტექნიკური რეკულტივაციის მიზნით), შპს „ტექნო 2016“ - შლამებს და კუდებს განთავსებს ნეკრისის ხეობაში.</p> <p>საწარმოს ექსპლუატაციის პირობებში გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება დაკავშირებულია ნედლეულის, მზა პროდუქციის და საწარმოო ნარჩენების ტრანსპორტირებასთან.</p> <p>საწარმოს წარმადობის და გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებების ტვირთამწეობის გათვალისწინებით 240 სამუშაო დღის განმავლობაში ერთ დღეში შესასრულებელი იქნება მაქსიმუმ 5 სატრანსპორტო ოპერაცია, რაც არ გამოიწვევს მოძრაობის ინტენსივობის მნიშვნელოვან ზრდას.</p> <p>გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია შლამების და კუდების ტრანსპორტირების მოსალოდნელი ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები.</p> <p>შლამების და კუდების ტრანსპორტირების მოსალოდნელი ზემოქმედებების შესამცირებლად გატარებული იქნება შემდეგი ღონისძიებები: მუდმივად გაკონტროლდეს სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური მდგომარეობა და სიჩქარე; საპროექტო ტერიტორიიდან შლამები და კუდების გატანა მოხდეს მხოლოდ მშრალ მდგომარეობაში, რათა მანქანებიდან არ მოხდეს დაბინძურებული წყლის ჩამოდვრა და გზის საფარის დაბინძურება/დაზიანება; ასევე საჭიროა სატრანსპორტო საშუალებებზე მოთავსებული შლამები და კუდები იყოს გადაფარებულ მდგომარეობაში, რადგან შესაძლოა მათი</p>
--	--	---	--

			<p>ქარისმიერი გადატანით საფრთხე შეექმნას როგორც გარემოს ასევე მოსახლეობა.</p> <p>ასევე საკითხის დეტალურად დაზუსტების მიზნით სამინისტროს მიერ კომპანიას შესასრულებლად დაუდგინდა შესაბამისი ვალდებულებები კერძოდ: შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს, ავტომანქანების მოძრაობის გეგმა-გრაფიკის, ნედლეულის/მასალის, მზა პროდუქციის ტრანსპორტირების მარშრუტის და სქემის სამინისტროსთან შეთანხმება, სადაც ასევე განსაზღვრული იქნება ტრანსპორტირებისას მოსალოდნელი ზემოქმედების კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები. ნედლეულის/მასალის, მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება უზრუნველყოს შეთანხმების შესაბამისად. ამასთან დასახლებულ პუნქტში არ დაუშვას ნედლეულის/მასალის და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირება დაბინძურებული და ძარაგადაუხურავი ავტომანქანებით; შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციაში შესვლამდე სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოადგინოს მადნის გამდიდრების შედეგად მიღებული ნარჩენების (კუდები და შლამები) მართვის კონკრეტული ღონისძიებები, სადაც ასევე წარმოდგენილი იქნება შლამებისა და კუდების საბოლოო განთავსების ადგილი (GPS კოორდინატებით); (იხილეთ პირობა N8, N9)</p>
--	--	--	---

<p>7</p>	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ- გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>როგორც ანგარიშიდან ირკვევა საწარმოს მშენებლობა დაგეგმილია საწარმოო ტერიტორიაზე, საიდანაც 500 მეტრიან რადიუსში განთავსებულია ამავე პროფილის ოთხი საწარმო. ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი კი - 600 მეტრში მდებარეობს.</p> <p>6.2.8 ქვეთავში განხილულია პროექტის კუმულაციური ზემოქმედება, რომელიც საკითხის თეორიული მიმოხილვაც მხოლოდ. გათვლები, ციფრების სახით გაკეთებულია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების კუთხით. ქვეთავის ბოლოს დასკვნის სახით ვკითხულობთ „განსახილველი საწარმოს და მიმდებარედ არსებული ობიექტების ერთდროული ფუნქციონირების პროცესში მაღალი კუმულაციური ეფექტი მოსალოდნელი არ არის. თუმცა საჭირო იქნება ყველა შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება.“</p> <p>სოფელ ითხვისის და საწარმოო ტერიტორიასთან მცხოვრები მოსახლეობის წუხილი უმეტეს შემთხვევაში საწარმოებიდან წარმოქმნილი ხმაურსა და ტრანსპორტირების საკითხს უკავშირდება. საჭიროა დეტალური გათვლების ჩატარება.</p>	<p>მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგ: როგორც უკვე აღინიშნა საპროექტო ტერიტორიის 500 მეტრიან რადიუსში (ტერიტორიის ირგვლივ) მდებარეობს მსგავსი დანიშნულების (მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი) ობიექტები (შპს „ლეგოს“, შპს „ანდროს“, შპს „მადანის“ და შპს „ემენ ჯგუფის“), შესაბამისად დროის გარკვეულ მონაკვეთში მოსალოდნელია კუმულაციური ეფექტი. შესაბამისად კუმულაციური ზემოქმედება შეფასებულია და ჩატარებულია მიმდებარე ობიექტების გათვალისწინებით. როგორც გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ჩატარებული ემისიების და ხმაურის გაანგარიშებებიდან ჩანს, კანონმდებლობით განსაზღვრული ზღვრულად დასაშვები ნორმების გადაჭარბებას ადგილი არ ექნება. ამასთან გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გატარებული იქნება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.</p> <p>ასევე სამინისტროს მიერ კომპანიას შესასრულებლად დაუდგინდა შესაბამისი ვალდებულებები: შპს „ტექნო 2016“-მა უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების და დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების დაცვა; შპს „ტექნო 2016“-მა უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა თვითმონიტორინგი კანონმდებლობით დადგენილი წესით. შპს „ტექნო</p>
----------	--	--	--

			<p>2016"-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე (კვარტალში ერთხელ) უზრუნველყოს ხმაურის დონის მონიტორინგის წარმოება საწარმოდან უახლოესი დასახლების საზღვარზე და შესაბამისი მონაცემების აღრიცხვა. ნორმის გადაჭარბების შემთხვევაში, უზრუნველყოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება; შპს „ტექნო 2016“-მა ექსპლუატაციის ეტაპზე ცხელ და შშრალ ამინდში უზრუნველყოს საწარმოს და მისი მიმდებარე ტერიტორიის მორწყვა, ასევე ექსპლუატაციის დაწყებამდე უზრუნველყოს საწარმოს და მისი მიმდებარე ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დარგვა; (იხილეთ პირობა N4, N5, N6, N7)</p>
8	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>3.4 ქვეთავის მიხედვით, საწარმო იმუშავებს კვირაში 5 დღე, სამუშაო დღის ხანგრძლივობა კი 8-16 საათი იქნება. არ არის დაზუსტებული ერთ თუ ორ ცვლაში იმუშავებენ დასაქმებულები. არ არის დაზუსტებული დღის თუ ღამის საათებში იმუშავებს საწარმო.</p>	<p>მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით გაცნობებთ შემდეგს: გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ფუნქციონირება დაგეგმილია კვირაში 5 დღე. სამუშაო დღის ხანგრძლივობა 8 - 16 საათი. თუმცა გზმ-ის ანგარიშში ასევე აღნიშნულია, წელიწადში სამუშაო დღეთა ოდენობა - 240 (3840 საათი), შესაბამისად თუ წელიწადში საწარმო იმუშავებს 240 დღე და 3840 საათი, სამუშაო დღის ხანგრძლივობა იქნება $3840/240=16$ სთ.</p>
9	<p>მწვანე ალტერნატივა ელ.ფოსტა: greenalt@greenalt.org ვებ-გვერდი: www.greenalt.org</p>	<p>აღსანიშნავია, რომ გადაწყვეტილების მიღება საჯარო განხილვის გარეშე მნიშვნელოვნად აზარალებს პროცესს, ვინაიდან ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული მოსახლეობისათვის პროექტის შესახებ ინფორმაციის მიღების ერთადერთი საშუალება სწორედ საჯარო განხილვაა. ვიმედოვნებთ, სადავო არ არის ის გარემოება, რომ სამინისტროს ვებ-გვერდის უკიდურესად არახილვად და ძნელად მისაგნებ განყოფილებაში</p>	<p>გაცნობებთ, რომ ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის და თანდართული დოკუმენტაციის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ქ. ჭიათურის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. სამინისტროში წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშსა და</p>

		<p>განცხადების გამოქვეყნებით არ ხდება დაინტერესებული საზოგადოების ინფორმირება. ამდენად, საჯარო განხილვის გაუქმებით სამინისტრო ზღუდავს არა მარტო გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობაზე მოქალაქეების უფლებას, არამედ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობაზე უფლებასაც.</p> <p>ამასთან გაუგებარია, რა კავშირი აქვს განსახილველ პროექტს ინფრასტრუქტურული პროექტების შეუფერხებლად განხორციელების თაობაზე მთავრობის გადაწყვეტილებასთან და რაში მდგომარეობს ის გადაუდებელი აუცილებლობა, რომლის გათვალისწინებით გადაწყვეტილება გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსისა და გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ამ სფეროში მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ კონვენციის მოთხოვნების უგულებელყოფით უნდა იქნას მიღებული. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სრულიად უსარგებლოა სამინისტროს ამავე განცხადებასთან ერთად, თითქოსდა, საჯარო განხილვების გაუქმების საკომპენსაციოდ გამოქვეყნებული პრეზენტაცია. გაუგებარია, რაში მდგომარეობს დოკუმენტის დანიშნულება და დამატებითი ღირებულება</p>	<p>თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, დამატებით სამინისტროს ვებგვერდზე ატვირთული იყო პრეზენტაცია, სადაც საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა გაცნობოდა მოკლე ინფორმაციას პროექტთან დაკავშირებით. აღსანიშნავია, რომ გზშ-ის განცხადებები განთავსდა ქ. ჭიათურის ტერიტორიაზე, კერძოდ ინფორმაციის გავრცელების სხვადასხვა საჯარო ადგილას.</p> <p>„საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის №181 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 26 მარტის №196 დადგენილების შესაბამისად, შპს „ტექნო 2016“-ს მანგანუმის მადნის გამამდიდრებელი საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისთვის დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე და ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით (პანდემიიდან გამომდინარე), ადმინისტრაციულ წარმოებაში საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობით, შესაბამისად, ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს ჰქონდა საშუალება წარმოედგინა საკუთარი მოსაზრებები.</p>
--	--	---	--